

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1933.

Andra kammaren.

Nr 12.

Måndagen den 13 februari.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 7 innevarande februari.

§ 2.

Hans excellens herr statsministern *Hansson* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 96, angående vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.

Ifrågavarande proposition blev på begäran genast enhälligt remitterad till bevillningsutskottet.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 92, angående anslag till ackordslån och stödlån åt jordbrukare.

§ 4.

Vidare föredrogs och överlämnades till bevillningsutskottet herr *Herous m. fl.* på kammarens bord liggande motion nr 413.

§ 5.

Slutligen föredrogos vart för sig, men bordlades ånyo statsutskottets utlå-tanden nr 12 och 13 samt bankoutskottets utlå-tanden nr 4—6 och 11.

§ 6.

Anmälades och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skri-velser till Konungen:

nr 21, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om änd-ring i vissa delar av 16 kap. giftermålsbalken;

nr 22, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om änd-rad lydelse av 91 § lagen den 22 juni 1911 (nr 55) om ekonomiska föreningar;

nr 23, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om upp-hälvande av 27 kap. 16 § rättegångsbalken samt 229 § utsökningslagen;

nr 24, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om änd-rad lydelse av 3 och 6 §§ lagen den 6 juni 1930 (nr 202) om begränsning av rätten att avverka skog å in-tecknad fastighet; och

nr 25, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 44, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 angående förverkande i visst fall av spritdrycker och vin.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.8 e. m. för att åter sammanträda kl. 8 e. m., då enligt utfärdat anslag detta plenum komme att fortsättas.

In fidem
Per Cronvall.

Måndagen den 13 februari.

Kl. 8 e. m.

Fortsattes det på middagen började sammanträdet.

§ 1.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets betänkande, nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande tull-taxa m. m.

§ 2.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades fru *Gillner-Ringenson* under 2 dagar fr. o. m. den 16 febr.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 8.2 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Tisdagen den 14 februari.

Kl. 3 e. m.

Förhandlingarna leddes vid detta sammanträde av herr förste vice talmannen.

§ 1.

Justerades protokollet för den 8 innevarande februari.

§ 2.

Herr förste vice talmannen tillkännagav, att herr Nilsson i Bonarp denna dag intagit sin plats i kammaren.

§ 3.

Herr statsrådet *Engberg* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 100, med förslag om ändring i vissa delar av allmänna resereglementet den 27 juni 1929 (nr 210);

nr 101, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka;

nr 108, angående rätt för förra folkskollärarinnorna Ebba Linnéa Sandberg och Anna Vendela Lekander, född Brovall, till viss tjänstårsberäkning för pension;

nr 109, angående pension åt mejerskan vid skyddshemmet åkerbrukskolonien Hall Amanda Fredrika Edlund;

nr 111, om vissa ändringar i den vid lagen den 4 juni 1920 (nr 254) angående rätt till tjänstepension för ordinarie tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk fogade åldersförteckningen;

nr 112, angående förstärkning av tionde huvudtitelns anslag till kommittéer och utredningar genom sakkunniga;

nr 93, angående viss utvidgning av tjänstemannasamhället vid Mörby m. m.;

nr 102, med förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 20 juni 1924 om landsting;

nr 105, angående anslag till uppförande av byggnader för statens bakteriologiska laboratorium;

nr 106, angående bidrag av statsmedel till pensioner åt dels avlidne kriminalkonstapeln O. F. Forsells änka, dels ock förre kriminalkonstapeln S. V. Blomberg;

nr 110, angående avlösning av rekognitionsavgifter till Danviks hospital;

nr 104, angående anslag för de statsunderstödda växtförädlingsanstalterna;

nr 94, angående arvode till ledamöter av allmänt kyrkomöte;

nr 95, angående ökade lokaler för länsstyrelserna i Hallands och Örebro län;

nr 97, med förslag till förordning om upphävande av stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911 (nr 63);

nr 98, angående bidrag till skjutsentreprenader m. m.; samt
nr 99, med förslag till kungörelse om upphävande av § 5 i stadgan den
8 juni 1917 (nr 474) angående hotell- och pensionatrörelse.

Dessa propositioner bordlades.

§ 4.

*Ang. vissa
ändringar i
tulltaxan
m. m.*

Till avgörande företogs bevillningsutskottets betänkande, nr 5, i anledning
av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande tull-
taxa m. m.

Därvid anförde:

Herr **Olsson** i Kullenbergstorp: Herr talman! Då jag genomläste den
kungl. proposition, som nu är föremål för behandling av kammaren, fäste jag
mig vid ett uttalande i propositionen, nämligen att utgångspunkten borde vara
den, att vi skulle med avseende på de tullsatser, som i förslaget äro återopade,
återgå till vad som gällde före 1926 års traktat. Detta vill med andra ord
säga, att man skulle återgå till 1911 års tulltaxa, som gällde innan 1926 års
handelstraktat avslöts mellan Tyska riket och Sverige. Denna utgångspunkt
har jag givetvis inte något att anmärka på, då jag anser och alltid ansett, att
1911 års handelstraktat med Tyskland gav en rätt god och lämplig avvägning
mellan de två staterna beträffande deras kommersiella förhållanden. En för-
utsättning för att man skall kunna säga, att en återgång till 1911 års tullsats-
er är för Sverige tillfredsställande, måste emellertid vara, att också Tyskland
återgår till de tullsatser, som man då tillämpade gentemot den svenska varu-
exporten. Men nu vet ju var och en, att tyskarna flyttat sina tullpositioner
oerhört långt under den tid, som förflutit sedan dess, och sannolikt lär man
icke taga miste, om man säger, att de komma att flytta dessa positioner rätt
avsevärt också nu, den 15 februari.

Det undras mig därför, om man verkligen kan säga, att vi från svensk sida
ha intagit någon egentlig försvarsställning på det kommersiella området i och
med antagandet av det förslag, som den nu framlagda propositionen innehåller.
Det är tydligt och klart, att i betraktande av den stora omfattning, som
den tyska exporten hit till landet har haft — den omfattar ju en stor massa
varor och representerar ett synnerligen högt belopp i pengar — så kommer
vad som här föreslås och som ju endast gäller några lyxbetonade »toppartiklar»
på olika områden, så kommer detta säger jag, icke att räcka till för att
skapa en verklig försvarsställning gentemot Tyskland. Jag vet inte, om det
är regeringens mening att framgent stanna vid detta eller om den ämnar fort-
sätta vidare på vägen. Det är nämligen klart, att även om Sverige återgår
till 1911 års tulltaxebestämmelser för åtskilliga varor, men tyskarna gå mycket
längre med sina tullsatser, så har man ju ändå helt och hållet tappat den in-
bördes ställningen mellan de båda länderna. Jag är ingen vän av tullkrig och
inte av något annat slags krig heller, men jag tycker ändå, att redan en liten
smula självbevaringsdrift på det ekonomiska området skulle säga oss, att vi icke
kunna stanna blott och bart vid vad som här föreslås. Jag uttalar den be-
stämda förväntan, att den svenska regeringen skall taga i övervägande vad
som framdeles kan göras och snart göras på detta område, ty eljest blir han-
delsutbytet mellan Tyskland och Sverige alltför ojämnt, och man kan då icke
gärna säga, att vi intaga ens en blygsam försvarsställning. Jag vill nämligen
fästa uppmärksamheten på vad jag nyss sade, nämligen att det här gäller
lyxartiklar, men dessutom ha vi att räkna med en oerhörd massa kramvaror,
som också inkommer från samma håll. Jag tror inte det skadar några sven-

Ang. vissa ändringar i tulltaxan m. m. (Forts.)

ska intressen, om man tager i allvarligt övervägande, huruvida vi icke på detta område borde försöka värja oss en liten smula mera än vi hittills ha gjort.

Vad som här ställes i en synnerligen skarp blyxtbelysning är framför allt det faktum, att vi här i Sverige äro så utomordentligt handikappade, så fort vi ha att göra med makter, som hava dubbla tulltaxor. Jag har ofta påtalat detta förhållande här i kammaren. Jag undrar nu, om icke ändå förhållandena, såsom de nu ha utvecklats sig på detta område, skola öppna ögonen på åtskilliga. Jag tror nog, att det finnes många, som insett men icke velat erkänna, att det är absolut omöjligt speciellt för ett mindre land att försvara sig i kommersiellt hänseende mot en stormakt, som är utrustad med dubbla tulltariffer och allt möjligt annat. Skola vi i fortsättningen överhuvud taget söka komma till någon uppgörelse med sådana makter, måste vi lägga oss till med samma system, som de ha, eljest går det oss aldrig väl.

Det där systemet med mest gynnad nationsklausulen är nog litet väl gammalt och enkelt; och jag skulle nästan vilja säga, att det är ett menlöst system. Det systemet kunde vara bra på sin tid, men det duger icke till försvar i sådana ekonomiska vargatider, som nu äro förhanden.

Jag har verkligen hälsat den kungl. propositionen med stort nöje. Den är det första aktiva livstecken på det kommersiella området, som jag sett från någon svensk regering sedan 1911. Jag hoppas, att regeringen kommer med en liten smula mera aktivitet också i fortsättningen.

Det är klart, herr talman, att jag med denna uppfattning icke har något annat att göra än att yrka bifall till Kungl. Maj:ts och utskottets förslag.

Hans excellens herr statsministern **Hansson**: Herr talman! Vad som nyss anförts av herr Olsson i Kullenbergstorp giver mig icke anledning att uttala någonting annat än att regeringen naturligtvis med det allra största intresse följer de förhållanden, som kunna uppkomma genom inträdandet av ett traktatlöst tillstånd. Att så är förhållandet känner herr Olsson i Kullenbergstorp redan på förhand till från de överläggningar, som regeringen haft med riksdagens representanter.

Herr **Kilbom**: Då jag, herr talman, icke kommer att yrka avslag på det föreliggande förslaget, innebär det enbart ett understrykande av den ståndpunkt, som vår grupp intagit i liknande frågor tidigare, liksom också ett understrykande av vår principiella uppfattning.

Det framgår ju av utskottets förslag, att det här gäller varor, som — den saken påpekades för övrigt av den föregående talaren — icke användas av den egentligen breda publiken; och så tillvida torde förslaget var väl funnet. Jag måste emellertid ändå tillägga, herr talman, att vår grupp därtill lägger ett politiskt motiv i sitt ståndpunktstagande. Vi vilja nämligen rikta en protest emot den politik, som från tysk sida bedrives och för vilken politik den nu sittande regeringen i Tyskland alldeles speciellt är ett uttryck, en protest, som vi både ur ärlighetens och saklighetens synpunkter anse riktigt att här tillkännagiva.

Vidare yttrades ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag angående kammarens beslut i det uti nästföregående paragraf omförmälda ärendet.

§ 6.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från bevillningsutskottet, nr 26, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.; samt

från jordbruksutskottet, nr 28, med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 2 med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1932/1933 i vad rör egnahemslånefonden.

§ 7.

Herr *Johanson* i Hallagården avlämnade en motion i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 6, med förslag till stadga om ersättnings utgående för riksdagsmannauppdragets fullgörande.

Ifrågavarande motion, som erhöll ordningsnumret 414, bordlades.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Eklund* under den 15 februari.

Kammarens ledamöter åtskildes härafter kl. 3.21 e. m.

In fidem
Per Cronvall.